

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/52/2022
Identifikačné číslo spisu:	1107208988
Dátum vydania rozhodnutia:	30.10.2024
Meno a priezvisko:	Mgr. Peter Melicher
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1107208988.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov: 1/ I. B., narodený XX. L. XXXX, I., U. XX, 2/ Q. D., narodená XX. Q. XXXX, I., V. XX, 3/ D. H., narodený XX. X. XXXX, I., B. X, 4/ I. O., narodená XX. L. XXXX, Č., A. X, zastúpení: Advokátska kancelária JUDr. Daniel Blyšťan s.r.o., so sídlom Košice, Thurzova 3367/6A, proti žalovanému: RUEFA CS spol. s r.o., so sídlom Bratislava, Miletičova 1, IČO: 17 318 513, zastúpený: Advokátska kancelária Melničák a Semančíková, s. r. o., so sídlom Bratislava, Záhradnícka 29, o zaplatenie 1.581,02 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 10C/16/2008, o dovolaní žalobcov 1/ až 4/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 19. októbra 2021 sp. zn. 14Co/108/2019, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 19. októbra 2021 sp. zn. 14Co/108/2019 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I. (ďalej len „súd prvej inštancie“) v poradí druhým rozsudkom z 26. novembra 2018 sp. zn. 10C/16/2018 zamietol žalobu a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcom 1/ až 4/ v rozsahu 100 %.

1.1. Žalobcovia 1/ až 4/ sa žalobou domáhali od žalovaného zaplatenia sumy vo výške 1.581,02 eura spolu s 9,5 % úrokom z omeškania ročne od 1. marca 2007 do zaplatenia a náhrady trov konania, ktorej dôvodnosť vyvodzovali zo skutočnosti, že žalobca 1/ ako objednávateľ zájazdu uzavrel so žalovaným ako obstarávateľom zájazdu dňa 13. novembra 2006 Zmluvu o obstaraní zájazdu (ďalej aj „Zmluva“), ktorou sa žalovaný zaviazal obstarat' žalobcom zájazd v termíne od 9. decembra 2006 do 16. decembra 2006 v štvorhviezdičkovom hoteli K. N. v U. E., pričom žalobcovia 2/ až 4/ boli v predmetnej zmluve uvedení ako spolucestujúci a tiež podľa § 5 písm. b) zákona č. 281/2001 Z.z. objednávateľmi zájazdu. Základnou požiadavkou objednávateľov pri uzatváraní zmluvy bola skutočnosť, že si objednávali zájazd za účelom prevádzkovania zimných športov v mieste konania zájazdu. Cena zájazdu bola uhradená pri podpise zmluvy. Žalobcovia sa dňa 9. decembra 2006 dostavili na miesto konania zájazdu približne o ôsmej hodine ráno, hotel však bol zatvorený, o čom mali svedčiť zamknuté dvere hotela, zhasnuté svetlá, neprítomnosť áut návštevníkov na parkovisku. V okolí miesta hotela nebol sneh, teda

prevádzkovanie zimných športov bolo vylúčené. O týchto skutočnostiach pred nástupom na dovolenku žalobcovia neboli informovaní, pokúšali sa telefonicky skontaktovať so zamestnancami žalovaného, ako aj so zástupcom spoločnosti Neckermann Reisen na telefónnom čísle, ktoré obdržali zo strany žalovaného pre prípad potreby, avšak bezúspešne. Preto žalobcovia opustili miesto konania zájazdu a reklamovali poskytnuté služby u žalovaného a žiadali vrátenie zaplatenej ceny zájazdu, ktorú im však žalovaný nevrátil. Žalobcovia preto podľa § 741i ods. 2 Občianskeho zákonníka odstúpili od zmluvy a uplatnili si svoje nároky písomne, na výzvu však žalovaný nereagoval.

1.2. Po právnej stránke súd prvej inštancie rozsudok odôvodnil ustanoveniami § 3 ods. 1, ods. 2 písm. a), b), c) a d), § 5 písm. a) a b), § 6, § 8 ods. 1, ods. 2 zákona č. 281/2001 Z.z. o zájazdoch, podmienkach podnikania cestovných kancelárií a cestovných agentúr, cestovná kancelária je podnikateľ, ktorý na základe živnostenského oprávnenia organizuje, ponúka a predáva zájazdy a uzatvára zmluvu o obstaraní zájazdu (ďalej len „zmluva o zájazde“), § 741a, § 741b ods. 1, ods. 2, § 741h ods. 2, § 741j ods. 1 písmeno a), § 451 ods. 1, ods. 2, § 457 Občianskeho zákonníka. Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že medzi žalobcami a žalovaným vznikol záväzkový vzťah, na základe ktorého boli žalobcovia povinní zaplatiť cenu za zájazd a žalovaný bol povinný žalobcom obstarat služby súvisiace so zájazdom, teda ubytovanie v hoteli K. R. v U., vo E. v termíne od 9. decembra 2006 do 16. decembra 2006 a tiež stravu vo forme polpenzie. Súd považoval právny úkon - Zmluvu o obstaraní zájazdu za dostatočne určitú, zrozumiteľnú a najmä platne uzatvorenú, nakoľko z nej vyplýva, že obstarávateľ zájazdu bol žalovaný, ktorý zmluvu podpísal a tiež prevzal od žalobcov cenu zájazdu, mal teda za to, že tu nepochybne bola vôľa strán na uzavretí predmetnej zmluvy. Pokiaľ žalovaný v konaní namietal nedostatok pasívnej vecnej legitímácie z dôvodu, že žalobcovia uzavreli zmluvu s cestovnou kanceláriou Neckermann Reisen ako s obstarávateľom zájazdu a žalovaný bol len sprostredkovateľom, podľa názoru súdu k uzavretiu zmluvy jednoznačne došlo medzi stranami sporu, keďže zo Zmluvy o obstaraní zájazdu zo dňa 13. novembra 2006 nevyplýva iný subjekt v pozícii obstarávateľa zájazdu ako žalovaný. Dodal, že o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie by išlo v prípade, ak by žalovaný vystupoval ako provízny predajca, pričom zo Zmluvy o obstaraní zájazdu by jednoznačne vyplývalo, kto je skutočným obstarávateľom zájazdu, t. j. iná cestovná kancelária, a kto je len províznym predajcom, ktorý uzatvára zmluvu o zájazde v mene cestovnej kancelárie, pre ktorú sa zájazd sprostredkúva a ktorá potom zodpovedá za plnenie zmluvy o zájazde, a na jej účet sa preberá aj cena za zájazd. Súd mal preukázané [z listinných dôkazov - ubytovacie karty (Gästebblatt) v nemeckom jazyku s prekladom konkrétnych slov do slovenského jazyka, faktúry (Rechnung) v nemeckom jazyku s prekladom konkrétnych slov do slovenského jazyka, zoznam ubytovaných hostí (Anreiseliste) v nemeckom jazyku s jedným prekladom konkrétnych slov do slovenského jazyka, výpis hovorov z hotela K. R., emailovú správu z 6. októbra 2008 ohľadom existencie a platnosti zmluvy o sprostredkovaní služieb žalovaným pre CK Neckermann Reisen a Thomas Cook], že žalovaný riadne poskytol žalobcom dojednané služby, žalobcovia podľa ich tvrdenia a podľa predložených fotografií sa dňa 9. decembra 2006 dostavili pred hotel K. R., odkiaľ však ešte v ten deň aj odišli, a to napriek tomu, že služby mali poskytnuté do 16. decembra 2006, teda žalovaný neporušil svoje povinnosti a preto dospel k záveru, že žalobcovia nemohli platne odstúpiť od Zmluvy o obstaraní zájazdu v zmysle § 741h ods. 2 Občianskeho zákonníka. Aj keď sa v konaní namietal čas nástupu na zájazd, uvedené nič nemení na situácii, že sa žalobcovia - ako vyplýva z ich výpovede, pred hotelom dlho nezdržali, oddýchli si na čerpacej stanici a následne z lyžiarskeho strediska odcestovali do D. za zimným športom. Ich pobyt však mal trvať do 16. decembra 2006 a do tohto dňa mali oprávnenie využívať služby a zariadenie predmetného hotela. Pokiaľ poukázali aj na absenciu snehu v lyžiarskom stredisku, za počasie však obstarávateľ zájazdu nezodpovedá. Súd tak mal vzhľadom na uvedené za to, že žalovaný preukázal poskytnutie služieb žalobcom a tiež skutočnosť, že sa tak na úkor žalobcov bezdôvodne neobohatí a ani žalobcom nespôsobil škodu a ich žalobe preto súd nevyhovel.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcov v poradí druhým rozsudkom z 19. októbra 2021 sp. zn. 14Co/108/2019 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcom v rozsahu 100 %. Odvolací súd rozhodol bez nariadenia pojednávania (nakoľko ďalšie tvrdenia už nemohli mať vplyv na iné rozhodnutie) dospel k záveru, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci a tieto vyhodnotil v súlade s § 195 CSP a dospel k skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd stotožnil a na ktoré v zmysle § 387 ods. 2 CSP poukazuje. Po

oboznámení sa s námietkami žalobcov vydal uznesenie z 15. júla 2020, č. k. 14Co/108/2019 - 440, ktorým pribral do konania prekladateľku z nemeckého jazyka a poveril ju vykonaním prekladateľského úkonu preložiť z nemeckého jazyka do slovenského jazyka 10 listín. Po obdržaní preložených dokumentov vyzval odvolací súd strany sporu, aby sa k predmetnému prekladu listín v súdom stanovenej lehote vyjadrili. Žalobcovia sa podaním zo dňa 29. októbra 2020 vyjadrili tak, že poukázali na skutočnosť, že žalovaný predložil do spisu dôkazy - karty hostí, vyúčtovania, záznamy hovorov spolu s dôkazom „Anreiseleiste“, ktorými mal preukázať skutočnosť, že hotel mal byť v relevantnom čase otvorený. Žalobcovia nesúhlasili s pravosťou údajov uvedených v predmetných listinách. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu o pasívnej legitimácii žalovaného, zo Zmluvy o obstaraní zájazdu nevyplyva iný subjekt v pozícii obstarávateľa zájazdu ako žalovaný, ten danú zmluvu aj podpísal a prevzal od žalobcov cenu zájazdu. K námietke žalobcov, že im nebol oznámený čas nástupu na zájazd, žalobcovia nepreukázali, že by malo byť povinnosťou obstarávateľa ich ubytovať o 8:00 hod. Pokiaľ namietali, že neexistovala žiadna zmluvná ani zákonná povinnosť v ten deň zotrvať pred hotelom, odvolací súd konštatoval v tejto súvislosti, že žalobcovia sami navštívili cestovnú kanceláriu a sami sa rozhodli objednať si zájazd do predmetného hotela a preto nie je možné tvrdiť, že by ich niekto nútil, aby tam prišli a aby tam zotrvali v uvedený a dohodnutý čas. Ich pobyt mal trvať s termínom zájazdu od 9. decembra 2006 do 16. decembra 2006, kedy boli oprávnení využívať služby a zariadenie hotela. Odchodom sa sami rozhodli služby nevyužiť a dobrovoľne odišli na iné miesto, nemohol sa preto žalovaný na ich úkor bezdôvodne obohatiť. S námietkou platnosti Zmluvy, ktorá bola spísaná na inom formulári (CK Neckermann Reisen) sa odvolací súd vysporiadal s poukazom na odôvodnenie súdu prvej inštancie, ktorý uviedol dôvody, prečo považuje zmluvu za platne uzavretú medzi stranami sporu, a zmienil sa aj o vyššie uvedenej námietke žalobcov a dostatočne sa s ňou vysporiadal. Pokiaľ žalobcovia namietali, že súd prvej inštancie nesprávne uviedol, že žalobcovia nepreukázali snahu dovolať sa pred údajne zavretého hotela žalovanému, odvolací súd uvádza, že daná skutočnosť nebola zo strán sporu nijakým spôsobom rozporovaná, preto nebola považovaná za spornú, súd túto skutočnosť nemusel dokazovať, nakoľko už z ostatných dôkazov a skutkových tvrdení strán sporu vyplynula nedôvodnosť predmetnej žaloby. K námietkam žalobcov k listinným dôkazom predloženým žalovaným v nemeckom jazyku a k následným námietkam po ich preklade, odvolací súd uviedol, že tieto hodnotí ako nedôvodné, nakoľko ich preklad žalobcovia namietali až v rámci druhého odvolacieho konania a toto odvolací súd napravil, keď do konania pribral znalca, ktorý predmetné listiny preložil. Tieto listinné dôkazy preukazujú, že hotel bol v čase zájazdu žalobcov v prevádzke, boli v ňom ubytovaní hostia a hotel poskytoval svoje služby. Navyše žalobcovia žiadnym relevantným spôsobom nespochybnili pravdivosť listinných dôkazov predložených žalovaným, ktoré by preukazovali opak a v prejednávacom prípade nebolo zistené, že by súd prvej inštancie nevykonával dôkazy, ktoré by mohli relevantným spôsobom preukázať rozhodujúce skutočnosti. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal z § 396 ods. 1, v spojení s § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia 1/ až 4/ (ďalej aj „dovolatelia“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovali s poukazom na § 420 písm. f) CSP, § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP. V súvislosti s namietanou vadou zmätočnosti uviedli, že pokiaľ odvolací súd poveril uznesením prekladateľku na vykonanie prekladu listinného dôkazu, pôvodne predloženého v cudzom jazyku, dopĺňal tým dokazovanie a nesprávne postupoval, keď rozhodol bez nariadenia pojednávania. V súvislosti s namietanou prípustnosťou podľa § 421 CSP uviedol, že súdy vec nesprávne právne posúdili, nakoľko neaplikovali § 54 Občianskeho zákonníka, ustanovenia 281/2001 Z.z. a v neposlednom rade ustanovenia 250/2007 Z.z. Zákona o ochrane spotrebiteľa na platnosť Zmluvy o obstaraní zájazdu. Poukázali na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Sžo 154/2015, podľa ktorého „V prípade, že poskytovateľ služieb cestovného ruchu nezabezpečí príslušné služby spôsobom, ktorý deklaroval vo vzťahu ku spotrebiteľom a neskôr sa v príslušnej rekreačnej destinácii preukáže, že išlo o nepresné, nejasné a dvojzmyselné údaje o nákupných podmienkach zájazdu, pri ktorých je možné rozumne a dôvodne predpokladať, že priemerný spotrebiteľ by do zmluvného vzťahu s poskytovateľom služieb cestovného ruchu nevstúpil, ide zo strany poskytovateľa služieb - cestovnej kancelárie o nekalé obchodné praktiky, ktoré sú zakázané a za ktoré je možné uložiť poskytovateľovi služieb sankciu.“ Vzhľadom na uvedené majú za to, že Zmluva je od počiatku absolútne neplatná, nakoľko odporuje ustanoveniam Zákona 281/2001 Z.z., ustanoveniam Zákona 250/2007 Z.z. a ustanoveniam § 54

Občianskeho zákonníka aj § 741b a nasl. OZ. Zároveň konanie žalovaného od počiatku vykazuje známky klamlivého konania a nekalých obchodných praktík v zmysle § 7 a § 8 Zákona o ochrane spotrebiteľa. Z uvedeného dôvodu sa odvolací súd nedostatočne vysporiadal s otázkou ne/platnosti predmetnej Zmluvy.

4. Žalovaný sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je prípustné i dôvodné, a preto treba rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8. Dovolaťelia prípustnosť dovolania vyvodzujú z § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

10. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

11. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018,

bod 26., 5Cdo/57/2019, bod 9., 10.) alebo nepredvídateľnosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

12. Dovolatelia namietali, že v konaní pred odvolacím súdom došlo k vade zmätočnosti (§ 420 písm. f) CSP) z dôvodu, že dal vyhotoviť úradný preklad listinných dôkazov do štátneho jazyka slovenského a vykonával ním dokazovanie bez nariadenia pojednávania, v rozpore s ust. § 385 ods. 1 CSP.

13. Odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní (§ 383 CSP). Ak má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakuje sám (§ 384 ods. 1 CSP). Na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem (§ 385 ods. 1 CSP).

14. Z vyššie citovaných ustanovení vyplýva, že odvolací súd je ako riadny opravný súd súčasne aj skutkovým súdom. Úvahy odvolacieho súdu o správnosti skutkových záverov súdu prvej inštancie sú však značne obmedzené, pretože v zásade je viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie. V prípade pochybností o jeho správnosti má možnosť dospieť k iným skutkovým záverom, ak tieto vyplývajú z poznatkov, ktoré odvolací súd získal tak, že opakoval dôkazy vykonané súdom prvej inštancie alebo vykonal nové dôkazy. Podmienenie zmeny skutkových záverov ustálených súdom prvej inštancie opakovaním alebo vykonaním nových dôkazov vyplýva z požiadavky rešpektovať zásadu priamosti a ústnosti (výsluchy svedkov, znalcov, obžalovaného, čítanie listinných dôkazov a podobne) civilného konania, ktorá má pre odvolacie konanie rovnaký význam a následky, ako pre súd prvej inštancie. Zásada priamosti je dôležitá nielen pre zisťovanie skutkového základu rozhodnutia, ale aj pre odchýlenie sa od skutkových zistení súdu prvej inštancie. Pri opakovaní a doplnení dokazovania je uvedená zásada oproti konaniu pred súdom prvej inštancie ešte sprísnená, pričom pre opakovanie dôkazov platia tie isté procesné postupy ako pri vykonávaní pôvodného dôkazu (rozhodnutie najvyššieho súdu z 26. septembra 2018 sp. zn. 4Cdo/98/2017).

15. V danom spore súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru o nedôvodnosti žaloby na vydanie bezdôvodného obohatenia, resp. náhradu škody, keď žalobcovia neplatne odstúpili od platnej Zmluvy o obstaraní zájazdu uzatvorenej medzi stranami zo dňa 13. novembra 2006, nakoľko žalovaný preukázal poskytnutie služieb žalobcom vyplývajúcich zo Zmluvy. Z listinných dôkazov predložených žalovaným – ubytovacie karty (Gästebblatt) v nemeckom jazyku s prekladom konkrétnych slov do slovenského jazyka, faktúry (Rechnung) v nemeckom jazyku s prekladom konkrétnych slov do slovenského jazyka, zoznam ubytovaných hostí (Anreisliste) v nemeckom jazyku s jedným prekladom konkrétnych slov do slovenského jazyka, výpis hovorov z hotela K. R., emailovú správu z 6. októbra 2008 ohľadom existencie a platnosti zmluvy o sprostredkovaní služieb žalovaným pre CK Neckermann Reisen a Thomas Cook] mal preukázané, že žalovaný riadne poskytol žalobcom dojednané služby, žalobcovia podľa ich tvrdenia a podľa predložených fotografií sa dňa 9. decembra 2006 sa dostavili pred hotel K. R., odkiaľ však ešte v ten deň aj odišli, a to napriek tomu, že služby mali poskytnuté do 16. decembra 2006. Žalobcovia v rámci odvolania dali námietku, že súd vykonával uvedené listinné dôkazy predložené žalovaným v nemeckom jazyku s prekladom konkrétnych slov do slovenského jazyka, bez zabezpečenia ich úradného prekladu v rozpore s § 155 ods. 1 CSP, že nepreukazujú, že bol hotel otvorený v čase, keď sa tam žalobcovia dostavili a popreli ich pravosť (napr. z nich nevyplýva, kedy ich ubytované osoby podpísali, či a kedy im boli služby poskytnuté atď., rozsiahlo uvedené v rámci odvolania č. I. 404 spisu). Odvolací súd pred rozhodnutím o odvolaní pribral do konania prekladateľa a zabezpečil tak preklad listinných dôkazov navrhnutých žalovaným do štátneho jazyka, pričom strany sporu vyzval, aby sa k predmetnému prekladu listín vyjadrili. Žalobcovia vo vyjadrení z 29. októbra 2020 opätovne popreli pravosťou údajov uvedených v

predmetných listinách. Odvolací súd následne rozhodol bez nariadenia pojednávania tak, že rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil a sa v celom rozsahu sa stotožnil so skutkovým a právnym záverom jeho rozhodnutia (§ 387 ods. 1 a 2 CSP), podľa odstavca 34. „nedoplňal dokazovanie“ a k predmetnej námietke sa vyjadril v odstavci 23. a uviedol, „Tieto listinné dôkazy preukazujú, že hotel bol v čase zájazdu žalobcom v prevádzke, boli v ňom ubytovaní hostia a hotel poskytoval služby. Navyše žalobcovia žiadnym relevantným spôsobom nespochybnili pravdivosť listinných dôkazov predložených žalovaným, ktoré by preukazovali opak.“

16. Podľa § 204 CSP dôkaz listinou sa vykoná tak, že súd listinu alebo jej časť prečíta alebo oznámi jej obsah; to neplatí, ak ide o listinu, ktorej odpis bol strane sporu v priebehu konania doručený a ak listina alebo jej obsah neboli protistranou spochybnené. Citované ustanovenie CSP upravuje vykonanie dôkazu listinou troma možnými spôsobmi, a to prečítaním listiny alebo jej časti; oznámením jej obsahu alebo doručením odpisu listiny protistrane, ktorá kumulatívne listinu alebo jej obsah nespochybní. Spôsob vykonania dôkazu musí vyplývať zo zápisnice o pojednávaní, a to buď, že bola prečítaná určitá presne označená listina (alebo jej presne označená časť) alebo musí zo zápisnice vyplývať, že predseda senátu alebo samosudca oznámil jej podstatný obsah. To však neplatí, ak ide o listinu, ktorej odpis bol strane sporu v priebehu konania doručený a ak listina alebo jej obsah neboli protistranou spochybnené (§ 204 veta za bodkočiarkou CSP). Platí teda, že čítanie alebo oznamovanie obsahu listín nie je potrebné, ak ide o listinu, ktorej odpis bol strane sporu v priebehu konania doručený (aj fikciou doručenia) a ak listina alebo jej obsah neboli protistranou spochybnené, resp. čítanie listín alebo oznamovanie ich obsahu je na pojednávaní povinné len v prípade, ak listina nebola strane sporu doručená, alebo ak listina, alebo jej obsah bola protistranou spochybnená (rozhodnutie najvyššieho súdu z 30. mája 2022 sp. zn. 2Cdo/71/2022). V prípade splnenia oboch podmienok postačí na listinu len odkázať. Vždy však musí byť vykonanie dôkazu listinou zaznamenané (§ 98 a 99 CSP) a musí vždy byť zrejmé, aké informácie súd z listiny čerpal. Strany majú zároveň právo vyjadriť sa k listine (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 752 - 757). Pre spôsobilosť listiny byť dôkazným prostriedkom nie je rozhodujúce, či ide o originál listiny alebo jej odpis alebo fotokópiu. Dokazovanie môže byť vykonané aj fotokópiou listiny. V prípade vykonania dôkazu fotokópiou listiny možno len zvážiť jej dôkaznú silu (porovnaj napríklad rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 4MCdo/9/2005). Iná je situácia, pokiaľ ide o vykonávanie dôkazu listinou, ktorá je napísaná v inom ako štátnom jazyku. V takom prípade je súd povinný najskôr pribrať prekladateľa na preklad listinných dôkazov predložených do súdneho spisu účastníkmi konania vyhotovených v inom ako štátnom jazyku s výnimkou českého (§ 51 ods. 5 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z.z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné súdy, krajské súdy, Špeciálny súd a vojenské súdy), pozri rozhodnutie najvyššieho súdu z 25. novembra 2013 sp. zn. 7Cdo/16/2013.

17. V preskúmvanej veci, aj vzhľadom na vyššie uvádzané, je podľa názoru dovolacieho súdu rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie a stotožnil sa s jeho skutkovými aj právnymi závermi, v zjavnom rozpore s vykonaným dokazovaním a skutkovými zisteniami z neho vyplývajúcimi (a na ich podklade prijatými právnymi závermi), čím bolo porušené právo žalobcov na spravodlivý proces a zároveň naplnený dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP. Táto vada spočívala v nesprávnom vykonávaní listinných dôkazov, ktoré neboli pred súdom prvej inštancie prečítané v úradnom jazyku a pred odvolacím súdom na pojednávaní, pričom podľa súdov nižšej inštancie preukazujú, že žalovaný neporušil svoju povinnosť vyplývajúcu mu zo Zmluvy.

18. V danom prípade odvolací súd bez toho, aby nariadil pojednávanie, vykonával dokazovanie, a v odôvodnení sa stotožnil so zisteným skutkovým stavom súdu prvej inštancie, ktorý však ustálený nebol (bol založený na dôkazoch, vykonanom v rozpore so zákonom). Aj keď odvolací súd v odôvodnení uvádza, že dokazovanie nevykonával, obsah spisu, ani jeho odôvodnenie v rozhodnutí uvedenému nenاسvedčuje. Odvolací súd vykonal dokazovanie tým, že zabezpečil preklad listinných dôkazov do úradného jazyka a následne takto preložené listiny doručoval stranám sporu na vyjadrenie. Nakoľko z ustanovenia § 383 CSP a § 384 ods. 1 CSP vyplýva, že odvolací súd dokazuje len v tom prípade, ak sú splnené podmienky na zopakovanie alebo doplnenie dokazovania a zopakuje ho vtedy, ak má za to, že

súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, jeho povinnosťou bolo postupovať v súlade s § 385 ods. 1 CSP a na vykonanie dokazovania nariadiť pojednávanie.

19. Dovolatelia preto opodstatnene namietali porušenie procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces zaručeného článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (oznámenie FMZV ČSFR č. 209/1992 Zb. ďalej len „Dohovor“) z dôvodu, že legitímne očakávali procesný postup vyplývajúci z ustanovení § 384 a § 385 CSP, ktorý odvolacím súdom zachovaný nebol (čl. 2 ods. 2 v spojení s čl. 15 Základných princípov CSP).

20. Obiter dictum dovolací súd poznamenáva, že odvolací súd vzhľadom na námietky pravosti uvedených listinných dôkazov, nedostatočne zdôvodnil svoj záver, že žalobcovia ich pravdivosť relevantným spôsobom nespochybnili.

21. S poukazom na vyššie uvedené dospel dovolací súd k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí vadou konania podľa § 420 písm. f) CSP. S poukazom na zistenú vadu vedúcu k zrušeniu napadnutého rozhodnutia sa dovolací súd už nezaoberal ďalšími dovolacími námietkami.

22. Vzhľadom na zistenie, že v konaní došlo k procesnej vade podľa § 420 písm. f) CSP, ktorá skutočnosť je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne, Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu uznesením zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

23. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.